

การจัดอันดับฟาร์มตามเกณฑ์มาตรฐานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการส่งออกใหม่

การส่งออกสัตว์น้ำมีชีวิตไปยังประเทศต่างๆ ทั้งในกลุ่มสหภาพยุโรปและประเทศอื่นๆ มีการแข่งขันทางด้านคุณภาพกันมากขึ้น ประเทศคู่ค้าที่นำเข้าสินค้าสัตว์น้ำมีชีวิตจากประเทศไทยหลายประเทศได้เรียกร้องให้ประเทศไทยรับรองมาตรฐานการผลิตสัตว์น้ำ ทั้งในด้านสุขอนามัยฟาร์มและสุขภาพของสัตว์น้ำ สำหรับด้านสุขภาพของสัตว์น้ำ ประเทศนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำของไทย ได้ร้องขอหนังสือรับรองสุขภาพสัตว์น้ำ โดยให้รับรองการปลอดโรคในรายการขององค์การโรคระบาดสัตว์ (OIE) ซึ่งสถานการณ์สัตว์น้ำในประเทศไทยมีความเสี่ยงต่อโรคในรายการดังกล่าวหลายโรค กรมประมง จึงดำเนินการเฝ้าระวังโรคให้กับสถานประกอบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสัตว์น้ำ และเนื่องจากประเทศไทยติดอันดับในการส่งสัตว์น้ำมีชีวิตเข้าไปยังกลุ่มสหภาพยุโรป ทางกลุ่มสหภาพยุโรป จึงจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบขั้นตอนการส่งออกสินค้าสัตว์น้ำมีชีวิตของประเทศไทย ในระหว่างวันที่ 20-30 พฤศจิกายน 2552

การเข้าตรวจประเมินสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย โดยคณะเจ้าหน้าที่จากสำนักงานตรวจสอบอาหารและสัตวแพทย์ของสหภาพยุโรป (Food and Veterinary Inspection Office, European Union, EU-FVO) นั้น พบว่ามาตรฐานสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของไทย ไม่ตรงกับข้อกำหนดในกฎระเบียบของสหภาพยุโรป (Council Directive 2006/88/EC) และได้มีหนังสือแจ้งให้กรมประมงปรับปรุงระบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การตรวจรับรองสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมทั้งการเฝ้าระวังโรคสัตว์น้ำ

กรมประมงจึงได้ดำเนินการปรับปรุงระบบการเฝ้าระวังโรครวมทั้งกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการส่งออกใหม่ และได้จัดประชาพิจารณ์เกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวไป ในวันที่ 7 มิถุนายน 2553 ขณะนี้กรมประมงได้เริ่มดำเนินการตรวจประเมินสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามเกณฑ์ใหม่โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2553 ซึ่งผลจากการตรวจประเมินเบื้องต้น พบว่ามีสถานที่ประกอบการรวบรวมสัตว์น้ำสวยงาม สามารถดำเนินการครบถ้วนตามข้อกำหนดแล้ว 1 ราย

เนื่องจากการดำเนินงานปรับปรุงสถานที่เพาะเลี้ยง และการตรวจสอบประเมินของเจ้าหน้าที่ ต้องใช้ระยะเวลาในการปรับตัวทั้งผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เข้ากับระบบใหม่ ทางกรมประมงได้กำหนดการเริ่มมาตรการเข้มงวดกับการตรวจประเมินแบบใหม่หลังจากวันที่ 1 ตุลาคม 2553 นั้น ปรากฏว่าผู้ประกอบการหลายรายยังไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ตามกำหนดการ ดังนั้นทางกรมประมงจึงเลื่อนการประเมินแบบใหม่ หลังจากวันที่ 1 มกราคม 2554

นอกจากนี้กรมประมงได้กำหนดความถี่ของการเข้าตรวจประเมินสถานประกอบการตามระดับมาตรฐานสถานที่สัตว์น้ำเพื่อการส่งออกใหม่ ตามตารางที่ 1 และตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2553 สถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์ประเมินทั้ง 3 ระดับ ไม่ต้องนำส่งตัวอย่างสัตว์น้ำเพื่อตรวจสอบปรสิติกายนอกในขั้นตอนการยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองสุขภาพสัตว์น้ำ โดยการตรวจสอบสัตว์น้ำก่อนการส่งออก 72 ชั่วโมง จะดำเนินการที่ด่านตรวจสัตว์น้ำ โดยเจ้าหน้าที่ด่านจะเป็นผู้ประทับตราการตรวจรับรองว่าสัตว์น้ำมีสุขภาพดีก่อนการส่งออก มีชนิดและจำนวนตรงกับที่แสดงในหนังสือรับรองสุขภาพสัตว์น้ำ

ตารางที่ 1 การจัดลำดับมาตรฐานสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการส่งออก

ระดับของสถานประกอบการ	คะแนนผ่านการประเมิน	ความถี่ในการเข้าตรวจของเจ้าหน้าที่
1	80 % ขึ้นไป	1 ครั้ง/ปี
2	70-79 %	2 ครั้ง/ปี (ทุก 6 เดือน)
3	50-69 %	4 ครั้ง/ปี (ทุก 3 เดือน)
ไม่ได้รับการจัดอันดับ	ต่ำกว่า 50%	ไม่ผ่านการประเมินต้องปรับปรุงสถานประกอบการและยื่นเรื่องขอตรวจใหม่จนกว่าจะผ่านการประเมินมากกว่า 50 เปอร์เซนต์

ความร่วมมือของผู้ประกอบการในการพัฒนาระบบการเพาะเลี้ยงเพื่อการส่งออก จะส่งผลให้คุณภาพสัตว์น้ำมีชีวิตของไทยก้าวเข้าสู่ระดับมาตรฐานสากล และสามารถแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกอื่นๆ ในก้าวสู่การเป็นผู้นำในการผลิตสัตว์น้ำคุณภาพในระดับโลก